

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/53/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3125010223
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2025:3125010223.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Tomáša Brinčíka a JUDr. Milana Straku v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v Handlovej, trvale bytom C. XXX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ilava, na neverejnom zasadnutí dňa 16. júla 2025, prejednal sťažnosť odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 9PP/32/2025 zo dňa 20.03.2025 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného A. B. zamietla, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 9PP/32/2025 zo dňa 20.03.2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) bol podľa § 66 ods. 1, ods. 2 a § 67 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 415 ods. 1 Tr. por. zamietnutý návrh odsúdeného A. B. o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (vo výmere 7 rokov, ktorý mu bol uložený v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 2T/135/2019 pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. c/, d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák.).

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože odsúdený podal v zákonnej lehote proti nemu sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení.

V písomných dôvodoch sťažnosti prostredníctvom obhajkyne uviedol aj to, že súd prvého stupňa nezohľadnil skutočnosť, že oľutoval spáchanie skutku a neprihliadol k tomu, že sa k spáchaniu skutku aj priznal a urobil vyhlásenie o vine. Odpykaný trest je pre neho dostatočným poučením za spáchanú trestnú činnosť a v budúcnosti sa preto chce páchaniu akejkoľvek trestnej činnosti vyvarovať. Preto argumentáciu súdu prvého stupňa, že nesplnil materiálnu podmienku v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zák., nakoľko u neho nebol s prihliadnutím na jeho trestnú minulosť preukázaný dostatočný dlhodobý záujem o takú kvalitatívnu nápravu, z ktorej by vychádzalo aj dostatočné očakávanie vedenia riadneho života, považuje za nepostačujúcu pre účely preukázania splnenia, resp. nesplnenia podmienky, ktorá spočíva v dostatočnej záruke vedenia riadneho života v prípade podmienkového prepustenia. Aj argument súdu prvého stupňa prezentovaný v napadnutom uznesení, že jeho správanie sa na požadovanej úrovni počas výkonu trestu ešte automaticky neznamená, že od neho možno očakávať, že v prípade podmienkového prepustenia povedie riadny život, považuje za nelogický, nakoľko naopak jeho samotné správanie počas výkonu trestu vníma ako jeden z najpodstatnejších ukazovateľov toho, či došlo počas výkonu trestu k osvojeniu si návykov a získaniu predpokladov pre to, aby mohol po jeho prepustení na slobodu viesť riadny život. Poukázal pritom na kladné hodnotenie ústavu a na to, že ústav odporučil jeho podmienkové prepustenie. Poukázal tiež na to, že počiatočné nedostatky v správaní a dodržiavaní programu zaobchádzania vymizli jeho osobným pričinením. Má za to, že uložený trest naplnil účel prevýchovy. Poukázal ďalej na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 250/2023 z 18.07.2023 s tým, že s poukazom na tento nález má za to, že pri vyhodnocovaní predpokladu vedenia

riadneho života nemožno jeho trestnú minulosť vyhodnocovať formalisticky a izolovane bez posúdenia ostatných okolností a faktorov, akým je okrem iného aj správanie počas aktuálneho výkonu trestu, jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti, ako aj jeho trestnej minulosti, sociálne a rodinné zázemie, či podmienky, ktoré má vytvorené na prechod do bežného života a začlenenie sa do spoločnosti. Podmienky pre naplnenie resocializácie a vedenie riadneho a usporiadaného života aj v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu má už teraz zaručené tým, že má zabezpečenú prácu. Počas celej doby je v kontakte s jeho rodinou a priateľmi, ktorí ho podporujú. Navyiac od jeho matky má daný aj prísľub bývania. Uvedomil si aj dopad spáchanej trestnej činnosti na jeho rodinu a blízkych. Čo sa týka argumentácie súdu prvého stupňa vo vzťahu k jeho recidíve, uviedol, že okrem aktuálneho odsúdenia má v registri trestov 3 záznamy, z ktorých mu bolo v jednom prípade amnestiou odpustený výkon zvyšku trestu, v ďalšom konaní vykonal uložený trest a v ďalšom konaní sa navyiac osvedčil. Navyiac v spojení s uvedeným tieto konania boli vedené pred viac ako 12 rokmi a ani jedno konanie sa netýkalo drogovej trestnej činnosti. V tom čase mal pritom iba 19 rokov. Z tohto dôvodu má za to, že je potrebné v rámci posudzovania tejto trestnej činnosti prihliadnuť na tú skutočnosť, že v tom čase bol osobou blízkou veku mladistvému a z uvedeného dôvodu sa dopustil trestnej činnosti, ako tomu je v podstate aj teraz, kedy si neuvedomil následky za posledný ním spáchaný trestný čin. Navyiac poukázal na zahľadzenie predchádzajúcich odsúdení, pričom podľa odsúdeného podstatou zahľadzenia trestu je, že na odsúdeného sa prihliada akoby nebol odsúdený. Ak by považoval argumentáciu súdu prvého stupňa vo vzťahu k posúdeniu týchto zahladených odsúdení za správnu, znamenalo by to zmarenie účelu inštitútu zahľadzenia odsúdenia, na ktoré má nárok každá osoba. Ďalej tiež poukázal na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 z 24.05.2022 a Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 575/21 z 13.07.2021 s tým, že súd prvého stupňa mal pri vyhodnocovaní splnenia tejto materiálnej podmienky náležitým spôsobom prihliadnuť okrem jeho trestnej minulosti aj k aktuálnym poznatkom o jeho osobe, stavu jeho nápravy, ako aj na prostredie, v ktorom bude v prípade jeho podmieneného prepustenia žiť a fungovať. Súd prvého stupňa síce sám konštatoval, že očakávanie, že bude viesť riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osoby, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu, avšak tento prezentovaný záver sa v rámci rozhodovania nepridržiaval. Súd prvého stupňa síce uviedol, že je nevyhnutné, aby sa snažil plniť stanovený program zaobchádzania, avšak nijako konkrétne sa nezaoberal tým, čo konkrétne by bolo možné v rámci naplnenia materiálnej podmienky podmieneného prepustenia zmeniť či zlepšiť tak, aby v budúcnosti mal možnosť dosiahnuť to, aby bolo jeho návrhu na podmienené prepustenie vyhovené. Záverom uviedol, že v jeho prípade bol prevýchovný účel trestu naplnený a riziko recidívy nie je vysoké, a to najmä s poukazom na priaznivé hodnotenie riaditeľa ústavu na výkon trestu, a tým pádom je možné dôvodne očakávať, že riadny život bude viesť. Navrhol, aby krajský súd v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil a rozhodol vo veci sám tak, že podľa § 415 ods. 1 Tr. por. vyhovie jeho návrhu o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

K sťažnosti odsúdeného sa písomne vyjadrila prokurátorka. Uviedla, že s napadnutým uznesením sa v celom rozsahu stotožňuje a považuje ho za zákonné, dôvodné a dostatočne a presvedčivo odôvodnené, v dôsledku čoho navrhla, aby krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol sťažnosť odsúdeného.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie predchádzajúce tomuto výroku. Na základe vykonania svojej prieskumnej povinnosti dospel potom k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v rámci preskúmania konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nezistil v postupe súdu prvého stupňa chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe opodstatňovali zrušenie napadnutého uznesenia. V konečnom dôsledku krajský súd konštatuje, že v dôvodoch sťažnosti nie sú ani namietané takéto chyby procesného charakteru.

V rámci preskúmania správnosti samotného výroku napadnutého uznesenia krajský súd skúmal, či je napadnuté uznesenie v súlade so zákonom.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 67 ods. 1 Tr. zák. osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmienene prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

V súvislosti s posudzovaním splnenia podmienok na podmienčnú prepustenie každého odsúdeného krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmienčného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmienene prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K vyššie uvedenému krajský súd považuje za potrebné dodať, že podstata inštitútu podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody netkvie v tom, aby bol odsúdený za dobré správanie, prípadne dobrú prácu vo výkone trestu automaticky prepustený po odpykaní zákonom ustanovenej doby. Podmienčnú prepustenie je opodstatnené len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti existuje odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude aj na slobode viesť riadny život a že pre spoločnosť tu nie je príliš veľké riziko jeho recidívy (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 53/2008 zo 14. februára 2008). Rozhodnutie o podmienčnom prepustení má fakultatívnu povahu, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom ustanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti.

Na základe preskúmania správnosti výroku napadnutého uznesenia krajský súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol správne a zákonne, keď návrh odsúdeného o podmienčnú prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol. Krajský súd považuje za správne závery súdu prvého stupňa prezentované v písomnom odôvodnení napadnutého uznesenia, podľa ktorých u odsúdeného nie sú dôsledne splnené všetky zákonné podmienky pre podmienčnú prepustenie v zmysle ustanovení § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. (uvedené a aj vyššie citované ustanovenia podmieňujú možnosť podmienčného prepustenia splnením troch podmienok, a to vykonaním trestu v predpísanej dĺžke, preukázaním polepšenia plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu a preukázaním dôvodnej možnosti očakávania, že v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva).

Podľa písomného odôvodnenia napadnutého uznesenia, na obsah ktorého krajský súd týmto poukazuje v zmysle jednoty rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa, u odsúdeného bola splnená formálna podmienka, ktorou je vykonanie zákonom vyžadovanej časti trestu, a zároveň bola splnená aj prvá materiálna podmienka pre podmiennečné prepustenie, ktorou je preukázanie polepšenia odsúdeného plnením svojich povinností a správaním sa vo výkone trestu odňatia slobody. Krajský súd v súvislosti s posudzovaním tejto zákonnej podmienky považuje za potrebné uviesť, že k vyvodu odôvodneného záveru o preukázaní polepšenia odsúdeného (§ 66 ods. 1 Tr. zák.) nestačí len samotné preukázanie dodržiavania ústavného poriadku odsúdeným v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody bez toho, aby takéto správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností svedčilo aj o tom, že počas výkonu trestu odňatia slobody došlo u neho k eliminácii tých osobnostných čŕt, ktoré ho viedli k odbrzdzeniu zábran porušovať záujmy chránené Trestným zákonom.

Krajský súd zdôrazňuje, že u odsúdeného počas výkonu trestu podľa hodnotenia ústavu na výkon trestu malo dojsť k pozitívnym zmenám v jeho správaní, kedy po prvotných problémoch v správaní a dodržiavaní ústavného poriadku už dlhodobo dodržiaval ústavný poriadok, bol opakovane disciplinárne odmenený, ako sa aj zúčastňoval rôznych edukačných a ďalších aktivít vrátane aktivít spojených s drogovou prevenciou. Tieto konkrétne skutočnosti aj podľa krajského súdu by mohli svedčiť záveru prezentovanému v napadnutom uznesení, že aktuálny výkon trestu odňatia slobody mal na odsúdeného pozitívny vplyv a že odsúdený plnením svojich povinností a správaním sa vo výkone trestu odňatia slobody „formálne“ preukázal polepšenie (t.j. vie sa prispôbiť podmienkam výkonu trestu odňatia slobody, teda dodržiavať normy správania sa pokiaľ je pod neustálou kontrolou).

Na druhú stranu ústavom deklarované pozitívne správanie sa odsúdeného, aj to nie po celú dobu doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody, ktorý je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, však automaticky (samo osebe) aj podľa názoru krajského súdu ešte automaticky neznamená, že od odsúdeného možno očakávať, že po podmiennečnom prepustení povedie riadny život. U odsúdeného totiž s poukazom na jeho evidentné sklony páchať úmyselnú trestnú činnosť, predchádzajúce odsúdenia a vykonané tresty možno ďalej takéto správanie a pozitívne zmeny hodnotiť len na úrovni formálnej domnienky o jeho náprave, pri ktorej nemožno z materiálneho hľadiska vylúčiť účelovosť takéhoto správania, keďže odsúdený bol už v minulosti dokonca dvakrát podmiennečne prepustený, a tak pozná jednak prostredie výkonu trestu a dokáže sa svojim správaním prispôbiť jeho podmienkam, ktoré dokáže dodržiavať, iba ak je pod neustálou kontrolou, a na druhú stranu je si vedomý podmienok spojených podmiennečným prepustením. V prípade odsúdeného v jeho neprospech navyše osobitne svedčia jemu opakovane udelené predchádzajúce „dobrodenia“ v podobe podmiennečného odsúdenia alebo podmiennečného prepustenia, ktoré si zjavne odsúdený ale nevážil, keďže sa dopustil ďalšieho protiprávneho konania (doposiaľ najzávažnejšieho) a bol mu uložený nepodmiennečný trest odňatia slobody. Jeho trestná minulosť predstavuje výrazné negatívum tak, ako to už správne uviedol aj súd prvého stupňa.

Krajský súd v súvislosti s otázkou perspektívy riadneho vedenia života odsúdeného v budúcnosti poukazuje na závery súdu prvého stupňa, s ktorými sa stotožnil. Súd prvého stupňa správne prihliadol na okolnosti predchádzajúceho spôsobu života odsúdeného, vrátane jeho predchádzajúcich odsúdení. V tomto smere krajský súd poukazuje na judikát R X/XXXX-XX, podľa ktorého pri hodnotení materiálnej podmienky, či možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák., je potrebné skúmať aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho skorších odsúdení. Predchádzajúci život odsúdeného je preto takou okolnosťou, ktorá má podstatný vplyv na záver súdu o tom, či od neho možno očakávať, že na slobode bude viesť riadny život. Krajský súd považuje za správny a výsledkom vykonaného dokazovania zodpovedajúci záver súdu prvého stupňa, podľa ktorého doterajší výkon trestu odňatia slobody, so zohľadnením sklonov odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, nemôže viesť k odôvodnenému a rozumnému záveru, že je možné v súčasnosti od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

V tejto súvislosti krajský súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 482/18 zo dňa 28.11.2018, z ktorého vyplýva, že najmä opakovane páchaná trestná činnosť v krátkych intervaloch nasledujúcich po prepustení z predchádzajúceho výkonu trestu odňatia slobody môže naznačovať, že od odsúdeného nie je možné očakávať vedenie riadneho života.

Krajský súd taktiež uvádza, že z hľadiska účelu trestu pri recidíve odsúdeného, ktorý je opakované vo výkone trestu odňatia slobody, má vystupovať do popredia represívna zložka trestu, keďže u neho došlo k opakovanému spáchaniu trestnej činnosti aj napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody, ktorý ho v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. mal viesť k vedeniu riadneho života, na rozdiel od osôb, ktoré sú vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát a u ktorých má vystupovať do popredia naopak výchovná zložka trestu.

Krajský súd napokon dodáva, že zahľadanie odsúdenia neznamená, že sťažovateľ trestný čin nespáchal, ale len to, že súdy nemôžu na túto okolnosť prihliadať pri rozhodovaní o treste v inom konaní, ako aj to, že hodnotenie ústavu má pre konajúce súdy len odporúčací charakter.

Krajský súd preto sumarizuje, že odsúdený spôsobom svojho predchádzajúceho života preukázal, že „len hrozba“ výkonu trestu odňatia slobody skutočne nepostačuje na splnenie zákonom predpokladaného účelu trestu a je potrebné na neho pôsobiť práve výkonom trestu odňatia slobody, pretože na slobode zjavne nie je schopný viesť riadny život a tento je schopný viesť v zásade iba v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody.

Účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby ho odsúdený aj naďalej vykonával.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Keďže s poukazom na vyššie uvedené krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasmi členov senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.